

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XII. Tuæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

ratio ter fiat, quàm si semel. Sin autem absque præconis voce edictum publicetur ad Ecclesie valvas *juxta C. ult. de dolo.* perinde erit, si unum edictum, adjecto termino peremptorio 30. dierum proster, ac si tria edicta affigantur secundum decem dierum intervalla, sicuti Molina notavit: quare tunc generalis regula locum habere videtur tradita in *L. contumacia 13. ff. de re judicata*, quòd unum peremptorium tribus edictis æquivalet.

§.

Contra eos.

Alius modus est procedendi contra Clericos absentes per censuram suspensionis, & excommunicationis: quòd si neque hoc modo ad obedientiam & residentiam compelli possunt, tum demum ijs remotis, seu privatis, alij in locum eorum constitui debent; degradationis autem sententia in eos non promulgabitur, ut secundum misericordiam, & indulgentiam citius restitui possint. Iste modus procedendi usurpari potest contra Clericos absentes, si eorum reductio utilis Ecclesie futura sit, prout hic *Abbas* notavit, ut videlicet non statim post monitionem primam eorum beneficia alijs conferantur, tanquam deserta, sed repetitis monitionibus, atque illatis censuris, absentes ad reditum, & obedientiam adigantur: sin autem in censuris contumaciter perseverent, tunc beneficijs quidem privati, sed non ita, ut omnino ab officio deponantur, aut degradentur, nam depositio aut degradatio per sententiam fit absque spe restitutionis ordinariæ, quæ statim secutâ emendatione fieri debeat; at verò suspensum, & excommunicatum, & uno verbo propriè dictâ censurâ ligatum, Superior ex debito officij absolvere debet, cum primùm ille à contumacia recesserit.

4. Quæres. Num Episcopus beneficiarium ex tali causa depositum restituere possit. Resp.

cum Molina hic. n. 14. Abb. in cit. c. 4. §. de adulterijs. de judicijs. Vel sermo est de depositione actuali, seu reali degradatione, per quam Clericus omnibus clericalibus privilegijs exuitur, tunc restituere ad solum Papam spectat, secundum *Gl. receptam in c. ræd. 10. verbo restitutionibus, causa. 2. q. 6.* præterquam, si appareat, sententiam degradationis injustè, v. g. per testes falsos, latam esse, secundum *Gl. in c. Episcopus 65. causa 11. q. 3.* Vel sermo est de depositione verbali, per quam Clericus privilegia clericalia non amittit, prout dixi *lib. 1. tract. 5. p. 3. c. 5.* in hoc casu distinguendum, num depositionis pœna Jure communi canonico decreta sit, & an ea sit sententiæ latæ, in quo casu Episcopus restituere non potest; an verò sententiæ ferendæ, tunc dispensare Episcopus posse videtur, & relaxare juxta ea, quæ dixi in *cit. §. de adulterijs.* Sin autem depositionis pœna Jure Canonico decreta non sit, sed ab Ordinario alicui inferatur, eò quòd incorrigibilis videatur, & alijs mitioribus pœnis emendari non possit, tunc post secutam emendationem Episcopus pœnam relaxare potest.

CAPITULUM XII.

Tuz.

PARAPHRASIS.

Altisiodorensis Episcopus quæsit ex Innocent. III. an si Canonici, quibus indultum est, ut causâ studiorum absentes, beneficiorum suorum reditus percipiant, ad castella, aut vicos, in quibus nullum, aut non congruum est studiorum exercitium, abeant, fructus nihilominus consequi debeant. Respondet Papa, cum fraus & dolus nemini patrocinari debeat, eos, qui ejusmodi fraudem committunt, dictâ indulgentiâ frui non oportere.

Sum-

SUMMARIUM.

1. *Licentia, qua conceditur, ut studiorum causâ absens à suo beneficio residentiam requirente, fructus tamen sui beneficii, suos faciat, intelligi debet de absentia in loco, ubi vigent studiorum exercitia, & ut in tali loco studiorum causâ moretur absens.*
2. *Et quamvis multi putent, eos ad hunc finem versari debere in locis studiorum generalium, sive Universitariis, alij tamen probabilis contrarium tenent.*

Notandum, Quando Jura Canonica indulgent, ut beneficiarij cum licentia Prælati sui, studiorum causâ absentes, beneficiorum suorum fructus integros, quotidianis distributionibus exceptis, percipiant, intelligi debet hæc indulgentia, dummodo versentur in loco, ubi studiorum exercitia vigent. Ratio est, quia indulgentia hæc ita intelligi debet, ut causa, ob quam concessa fuit, conservetur; sicuti enim dixi in c. 4. hoc tit. quod verba dispositionis intelligi debent cum effectu, ne alioquin sine & utilitate sua privetur, & quandoque noxia seu damnosa fiat; ita cum dicitur, quod gratia percipiendi redditus beneficiales studentibus in absentia competat, accipi debet de ijs, qui in loco studiorum versantur, ubi exercitia studiorum vigent; & non tantum hoc, sed etiam requiritur, ut ipsi in studijs se exerceant, & non tantum ibi morentur, alijs rebus v. g. lusibus, potationibus, saltationibus, linguæ discendæ &c. vacantes. Sicuti ex communi docet *Abb. in C. ultimo n. 6. de Magistris*. Imò *Bartolus in L. semper ff. de iure immunitatis. & in L. unica, not. 1. C. de collegiatis lib. II.* generatim ait, quod ille, qui est in Collegio alicujus artis v. g. mercatorum, pistorum, nec exercet artem, non debet illorum privilegio frui, nec Scholariū, qui Scholas intrat non attendens nec studens, quod præter alios etiam tradit *Abb. in c. 1. n. 39. de Iudicijs*. Et sumitur ex generaliter 40. causa 16. q. 1. Ve-

runtamen si quis dignitatem, aut officium accepit à Republica, illudque non exerceat, non amittit illud ipso Jure, sed per privationem juxta cit. L. uniam, & notavit Fel. in c. Clerici de Iudicijs.

Quæritur. Utrum necesse sit ad lucrandos fructus in absentia, ut beneficiarius studeat in Universitate, seu studio generali. Ita affirmat *And. hic n. 3. Molina n. 6. Abb. in cit. c. ult. n. 6. de Magistris*. Sed contrarium rectius docet idem *Abb. hic ex Hostiensis*, idque colligitur ex textu nostro, solum enim dicitur, eos Clericos indulgentiâ hæc Canonis non fuisse, qui in fraudem se aliò conferunt studiorum prætextu, cum tamen in eo loco nullum, aut non competens studij exercitium vigeat, ergo si in tali loco, sive sit civitas, sive villa, sive castellum, studia vigeant, & consequenter finis arque utilitas, ob quam indulgentia fructus percipiendi studentibus Clericis concessa fuit, ei locus esse debet.

CAPITULUM XIII.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Præpositus de Valerij in collatione Præposituræ sibi facta juraverat, quod in Ecclesia sua residere vellet. Sed quia ob negotia ejusdem Ecclesiæ interdum abesse debebat, consuluit Honorium tertium, utrum, salvo juramento suo, absentia hæc defendi possit? Respondet Papa, si in fraudem se non absentet, sed jura Ecclesiæ suæ fideliter prosequendo, quod pro residente haberi debeat, & contra Juramentum suum non agat.

SUMMARIUM.

Juramentum præstitum circa materiam Juris intelligi debet secundum limites materiae subjæctæ.

Notandum. Juramentum præstitum circa materiam Juris intelligi debet secundum limites materiae subjæctæ, ut videlicet ad plus, seu extensius non obliget, quam